

Fietsen en (berg)wandelen rond Valencia

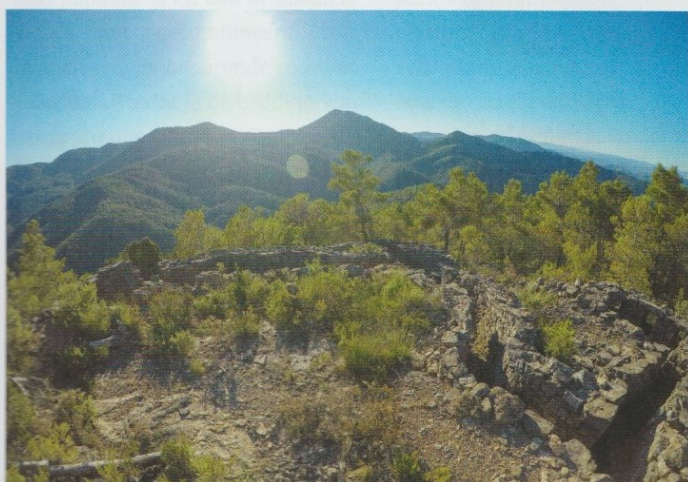
Appeltjes van oranje

Tekst: Kees Bregman.

Foto's: Kees Bregman en Richard van Kruchten (www.spainish.es)

“Daar zijn de appeltjes van oranje weer!” Dat komt uit een bekend liedje van lang geleden. Toen sinaasappels bij ons nog niet het hele jaar te koop waren, vormden deze sapballen vol vitamine C een welkome aanvulling op onze Hollandse winterkost. En die kwamen uit... Valencia!

Het liedje over de sinaasappels stamt uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Max van Praag scoorde er een vrolijke hit mee in het net bevrijde Nederland, op een tekst van André Meurs en Eddy Christiani – nog twee muziekgrootheden uit die tijd. Weinig mensen weten dat het origineel een Engels liedje is dat eigenlijk over kokosnoten gaat. Maar het zegt veel over onze vraag naar gezond voedsel zo kort na de oorlog, en de verwijzing naar ons vorstenhuis was mooi meegenomen. In het land waar die sinaasappels vandaan komen weten ze ook alles over oorlog. Daar begon de ellende al in 1936 met de Spaanse burgeroorlog en het fascistische bewind onder generaal Franco. Het is nog steeds een enorm trauma in Spanje, zelfs nadat in 1975 met de dood van Franco een officieel einde aan zijn dictatuur kwam. In de Sierra de Espadán ten noordwesten van Valencia bekijken we daarom met een beetje dubbel gevoel de loopgraven uit die tijd in een verder schitterend mooi berggebied. Zo'n prachtig land. En zo'n dramatische historie.

Spanje

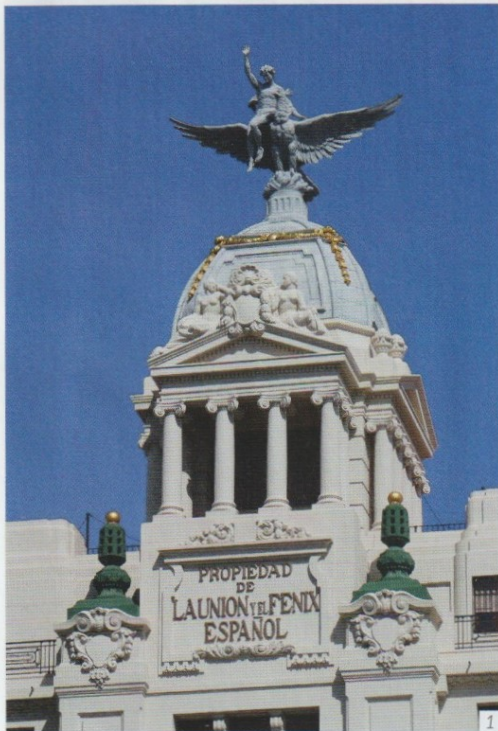

Agua de Valencia

Wie in de zomer langs de Spaanse sinaasappelbomen rijdt ziet nog niets van die oranje ballen. Ze kleuren pas in het najaar. Veel jongeren uit de hele wereld trekken na het druivenplukken naar Valencia om vanaf november te helpen bij de sinaasappeloogst. Het mooiste seizoen is eigenlijk de lente, als de frisse geur van de bloesem over het land waait. We zijn van onze camping ten noorden van Valencia per trein onderweg naar die stad, en zelfs in de trein ruikt het naar sinaasappelbloesem. Naast ons zit een Spanjaard uit de streek die er alles van af weet, en laten we nu juist van hem horen dat de oorspronkelijke sinaasappel uit China komt, en de Europese sinaasappel notabene uit Nederland! De ‘appel uit China’ verbasterde naar ‘appelsien’, een Nederlands woord dat je in veel Europese talen terugvindt. Hebben we toch meer met de sinaasappel dan we dachten.

Valencia is het centrum van de Spaanse sinaasappelcultuur. Het is de hoofdstad van de Costa del Azahar, dat weer een onderdeel is van de Costa Blanca. Als onze trein met een grote boog aankomt in het Estación del Norte, komen we ogen tekort om de gedecoreerde (stenen) sinaasappels op het stationsgebouw te bewonderen. Als we daar een koel drankje willen bestellen, komt de ober met een voorstel: Agua de Valencia. Klinkt toepasselijk. Hij brengt een prachtig oranje drankje, dat overigens behoorlijk wat alcohol blijkt te bevatten. Naast het versgeperste sinaasappelsap proeven we er ook wijn, wodka en gin in. Dat belooft wat voor de rest van de dag.

Loopgraven van de Spaanse burgeroorlog in de Sierra de Espadán
(foto: Richard van Kruchten)

Stieren en traditie

Als je het Estación del Norte uitloopt kom je in de warme smeltkroes die Valencia heet. Je proeft meteen de allure van een grote stad, inclusief het chaotische verkeer dat daarbij hoort. Veel fietsers, valt ons direct op. Pal naast het treinstation staat de ronde stierenvechtersarena met prominent daarvoor het standbeeld van Manolo Montoliu. Hij wordt beschouwd als de beste matador van zijn tijd. Tot ie een keer net te laat was. Hij stierf op 1 mei 1982 in het harnas, toen hij door een stier op de hoorns werd genomen. Stierenvechten is nog altijd controversieel in Spanje. Bijna overal wordt het dier na de voorstelling niet meer gedood, maar veel oudere Spanjaarden vinden nog steeds dat bij de traditie van het stierenvechten een dode stier hoort. Dat neemt niet weg dat dit volksvermaak in Spanje ons een paar fraaie gebouwen heeft nagelaten. Ook de arena van Valencia is er onbetwist eentje met stijl, gebouwd in 1850 en met 348 gemetselde bogen. Het ding heeft wat weg van het Colosseum in Rome, maar dan helemaal intact. Na de arena is onze eerste bestemming de VVV aan de andere zijde van het treinstation, waar de huurfietsen gereed staan.

1. Mooie architectuur.
2. Stierenhekken in de straatjes van Argelita.
3. Met een berggids op pad naar Fanzara.
4. Natuurpark Albufera ten zuiden van Valencia (foto: Richard van Kruchten).
5. Het Estación del Norte treinstation met overal sinaasappels op de gevel. Links ernaast de arena.
6. Meloensalade met sangria. Hoe Spaans wil je je lunch hebben?
7. Standbeeld van matador Manolo Montoliu voor de arena.

De paella van Valencia is de enige echte

Fietsen door de Turia

Valencia is namelijk dé fietshoofdstad van Spanje. Wie in Amsterdam klaagt over fietsende toeristen moet eens in Valencia op de pedalen gaan. Studenten met iPhones, zakenlieden met aktetasen, oude mannetjes met manden fruit en toeristen uit alle mogelijke landen – alles en iedereen fietst hier door elkaar over gemarkeerde en ongemarkeerde stukken asfalt die soms plots overgaan in een stoep vol met mensen. Daar komt nog bij dat de elektrische step hier mate-loos populair is en ook in Valencia wordt dat gecombineerd met muziek en bijbehorende oortjes. Bloedlink. Totdat je de bedding van de voormalige Turiarivier bereikt. Daar is het pas echt leuk fietsen. De Turia zorgde in het verleden voor rampzalige overstromingen en werd uiteindelijk om de stad heen geleid. De drooggevallen oorspron-

kelijke rivierbedding kreeg over 9 kilometer een complete metamorfose als vrijetijdspark. Je wandelt of fietst onder de oude bruggen door, langs prachtige tuinen en een groot aantal sportvelden. En de kers op de taart ligt aan het eind, bij de monding in zee. Daar verrees het 'Ciudad de les Arts i les Ciències' – een cultureel centrum met extravagante gebouwen in een architectuur die je gerust apart mag noemen. Ze lijken van een andere planeet te komen. Architect Santiago Calatrava maakte een planetarium, een operagebouw, een wetenschapsmuseum en een enorm oceanografisch centrum met negen aquaria vol dolfijnen, pelikanen, pinguïns, haaien en nog veel meer.

Places to be

Nu we toch bij de kust zijn gekomen, willen we natuurlijk even genieten van Valencia als strandstad. Buiten Barcelona, Malaga en Valencia ken ik geen grote stad die als extraatje zo'n mooi breed Midderraan strand heeft. Vlak bij de haven zijn Las Arenas en het Playa Malvarossa 'the places to be', waar de meeste studenten aan het eind van de dag even komen chillen. Aan de zuidkant van de stad is het strand van El Saler een aardig alternatief. Nog een paar kilometer verder ben je al bijna bij het nationale park van Albufera. Dat is een groot waterrijk gebied met rijstvelden die de helft van het jaar onder water staan. Je fietst hier over smalle dijkes tot aan de stuwdam van de Jucar rivier (Xúquer in de lokale taal), waar de stilte alleen wordt verbroken door een opvliegende watervogel. Als je niet beter wist zou je denken in Azië te zijn beland. Wat een contrast met het strand, dat maar een paar kilometer verderop ligt. Terug in Valencia leveren we de huurfiets weer in en pakken een drankje in de wijk Eixample – een heerlijke plek om de vooravond door te brengen, vol smalle straatjes en leuke winkeltjes. We sluiten de avond af aan de boulevard met een paella. Daar is het hier nooit te laat voor, zeker als je beseft dat de meeste restaurants in dit deel van Spanje niet voor negen uur 's avonds hun keukens openen. Nergens eet je betere paella dan in Valencia, waar het gerecht immers werd uitgevonden. En natuurlijk claimen diverse restaurants dat zij de enige echte paella serveren. Aan de boulevard zeggen ze dat bij het ruim honderd jaar oude La Pepica ook. Het bewijs staat op oude foto's van vaste gasten Orson Welles en Ernest Hemmingway. Ze hadden in ieder geval een goede smaak, merken we.

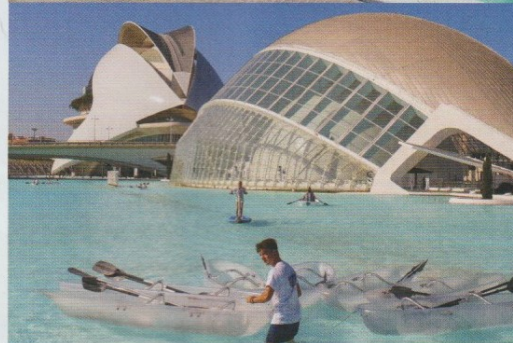
Argelita

Van Argelita naar Fanzara

De volgende dag hebben we afgesproken met een gids voor een tocht door de bergen ten noordwesten van Valencia. Daarvoor moeten we eerst door een enorm industriegebied met louter keramische fabrieken. Valencia blijkt na Madrid en Barcelona de derde economische motor van Spanje, en die keramiek is daar een belangrijk maar niet echt schoon onderdeel van. Dat wordt helemaal goedge maakt in Argelita, een heerlijk stadje met een oude kasteeltoren waar nog geen honderd mensen wonen. We verbazen ons wel over de stevige stalen hekwerken op de straten. "Voor de stieren," wordt ons uitgelegd. Eens per jaar rennen ze hier maar al te graag met stieren door de oude smalle straatjes. Die beesten mogen weliswaar niet dood, maar een beetje treiteren mag blijkbaar nog wel. Doet ons erg denken aan dat rennen met stieren door de straten van Pamplona, en ongetwijfeld gebeurt dat op nog meer plaatsen. Dan is zo'n hek wel handig om achter te springen als het beest laat blijken dat ie dat gedoe niet op prijs stelt. Kom niet aan de traditionele Spaanse feesten, met of zonder stieren. In de laatste categorie past dat rare gegooi met tomaten waar ze in het nabijgelegen Buñol gek op zijn. Wij houden het op een stil bergpad door de ongerepte natuur naar Fanzara. Ook al zo'n leuk stadje, maar in plaats van stieren plagen of tomaten gooien hebben ze hier een veel rustiger hobby. Bijna elk huis heeft een professionele muurschildering. Elk jaar komen de beste 'street art' artiesten uit de hele wereld nieuwe schilderijen aanbrengen. Wat is dit Spanje toch een heerlijk land van uitersten. In Valencia schijnt de zon 300 dagen per jaar, de stranden zijn er onvertroffen en de mensen gezellig druk, maar mijn hoogtepunt van de dag is een stil plekje in de schaduw met een koel glaasje verse sinaasappelsap. Puur, welteverstaan. Vanaf zijn wolkje knikt Max van Praag me goedkeurend toe.

Natuurpark Albufera ten zuiden van Valencia (foto: Richard van Kruchten)

Moderne kunst en wetenschap in het Turia park

Strand en boulevard van Mancofa

CAMPERINFO

CAMPERPLAATS

CAMPING

GOLF

Sueras**Camperplaats Area de Suera****Adres: Calle la Font 7, Suera****GPS: N 39.953504° W 0.333404°**

Service: Plaats voor zes campers op het terrein van een B&B, 70 km ten noordwesten van Valencia. Water en stroom, honden toegestaan. Vanaf hier wandel je over de GR36 naar de loopgraven uit de Spaanse burgeroorlog bij Vilamalur.

Prijs: €5, hele jaar open**Moncofar****Camping Monmar, Camí de les Serratelles****95, El Grau de Moncofar****GPS: N 39.80833° W 0.12722°**

Service: Grote camping op een paar minuten lopen van het strand en de promenade van Moncofar, 50 km ten noorden van Valencia. De camperplaatsen liggen dicht bij de ingang

op harde ondergrond. De trein naar Valencia vertrekt in Nules, met een bewaakte gratis parking naast het station.

Prijs: € 18 (hoogseizoen € 32) all-in. Verblijf onbeperkt. Hele jaar open.

Bétera/Valencia**Valencia Camper Park, Calle Universo s/n, Bétera/Valencia****GPS: N 39.579637° W 0.445108°**

Service: Aan de noordwestelijke ring van Valencia. Het metrostation naar het centrum ligt op 300 meter. Fietsen mogen gratis mee. Er zijn 84 plaatsen voor campers. Aanrader!

Prijs: €12, verblijf onbeperkt, hele jaar open**El Saler/Valencia****Area Campingcar La Marina, Carrera del Riu 556, El Saler/Valencia****GPS: N 39.386641° W 0.332113°**

Service: Beschutte camperplaats bij een bungalowpark, 500 meter van het strand van El Saler en Platja de la Creu. Fietspad naar Valencia loopt langs de camperplaats, er rijdt ook een bus. Auto's en caravans niet toegestaan, alleen campers. Geen stroom, wel sanitair + douches

Prijs: €11, hele jaar open**Pinedo/Valencia****Camping Coll Vert, Carrera del Riu 486, Pinedo/Valencia****GPS: N 39.39639° W 0.33250°**

Service: Eenvoudige camping dicht bij Valencia, een paar honderd meter van de hierboven genoemde camperplaats La Marina. Nette faciliteiten. Het strand van Platja de la Creu ligt op loopafstand. De kustweg CV-500 loopt wel dicht langs de camping.

Prijs: € 26, open van 15/1 tot 15/12**Valencia/El Saler****Camping Valencia El Saler, Carrera del Riu 552, El Saler/Valencia.****GPS: N 39.388732° W 0.331926°**

Service: Nette camping, 100 plaatsen. Beetje krappe bocht voor grotere campers. Het strand van Platja de la Creu is op loopafstand. Over het fietspad langs het strand is het 9 km

naar het centrum van Valencia. Zes kilometer naar het zuiden ligt de grote binnenzee Pobles del Sud met zijn rijstvelden.

Prijs: €25, hele jaar open